

I. Đến năm 2010 dân số xã An Phú, huyện Thủ Đức, TP.HCM là 100.000 bao gồm người trong độ tuổi lao động, trẻ em, trên độ tuổi lao động.

Theo kế hoạch phát triển đô thị, đến năm này, toàn bộ khu vực này đã được đô thị hóa, đời sống của những người nông dân trước đó sẽ trở thành một tầng lớp thị dân mới. Với số lao động, nhân khẩu như vậy trong sự chuyển biến môi trường sống mới họ sẽ có những phản ứng, mà nhà nước không có một kế hoạch giúp họ thích ứng, thì sau năm 2010 tại khu vực này sẽ tiếp tục nảy sinh hàng loạt vấn đề xã hội và ta lại phải tiếp tục giải quyết. Bởi vì đứng trước quá trình đô thị hóa, họ sẽ gặp phải những vấn đề:

1. Thay đổi khung cảnh sống quen thuộc, thay đổi tập quán sinh sống: ăn mặc, ở, nghỉ ngơi, giải trí, quan hệ tình cảm, tiện nghi cuộc sống.

2. Thay đổi nghề nghiệp, môi trường làm việc, tác phong làm việc và mức thu nhập.

3. Chênh lệch về mức sống, trình độ văn hóa giữa tầng lớp thị dân có nguồn gốc nông dân địa phương và tầng lớp thị dân ở những khu nhà ở cao cấp gần đó từ nơi khác đến. Điều này sẽ khiến các thị dân có gốc nông dân đi đến các trạng thái tâm lý:

- Mặc cảm tự ti dẫn đến hành vi thụ động hoặc phản kháng cuộc sống dưới nhiều góc độ, hoặc giải khuây bằng các sinh hoạt tiêu cực: cờ bạc, rượu chè...

- Cố gắng bằng mọi giá, mọi cách để san bằng mức chênh lệch, có thể bằng con đường tốt hay không tốt, hợp pháp hay không hợp pháp.

4. Số tiền của nông dân được bồi thường do bị giải tỏa, nếu không có kế hoạch sử dụng hợp lý, có thể sẽ mất hết.

Một cách khái quát hơn, tìm hiểu các vấn đề trên đây là tìm hiểu bản chất, mức độ thích ứng của tầng lớp thị dân mới này qua các khía cạnh:

a. Tìm hiểu tâm trạng

6 PHÁT TRIỂN KINH TẾ

NHỮNG HỆ QUẢ XÃ HỘI TRONG QUÁ TRÌNH ĐÔ THỊ HÓA

TRẦN THẾ NGỌC

Phó giám đốc sở địa chính TP.HCM

người nông dân khi bị giải tỏa, phản ứng của họ trước quá trình đô thị hóa bước một.

b. Tìm hiểu nhận thức của họ về môi trường sống mới như thế nào.

c. Họ tự thích ứng vào đời sống mới bằng cách nào.

d. Tác động của môi trường sống mới lên họ ra

sao.

e. Kế hoạch sử dụng tiền của như thế nào.

Để từ đó, chúng ta có thể rút ra một số yếu tố làm tiền đề cho quá trình thực hiện đô thị hóa. Nghĩa là chúng ta cần phải giải quyết các vấn đề:

- Giải quyết đời sống quá độ từ nông dân lên thị dân.

- Giảm bớt và bù trừ sự chênh lệch giữa hai nếp sống.

- Tham vấn kế hoạch sử dụng tiền của nông dân được bồi thường cho hợp lý.

II. Để giải quyết các vấn đề trên, chúng tôi đề nghị các giải pháp:

1. Nâng cao đời sống tinh thần, nâng cao trình độ dân trí, học văn thông qua biện pháp ưu tiên xây dựng trường học, công trình văn hóa, phúc lợi công cộng trong giai đoạn đầu của quá trình phân đợt xây dựng.

2. Mở các trường dạy nghề phù hợp với trình độ dân địa phương và từng bước nâng cao, mở rộng các loại ngành nghề để phục vụ cho CN - TTCN địa phương hoặc quá trình xây dựng đô thị. Vì thế sẽ ưu tiên đặt tại đây loại CN - TTCN nào phù hợp với trình độ thích ứng của dân địa phương.

3. Khuyến khích và tạo niềm vui để người dân gửi tiền vào ngân hàng.

4. Tạo mọi điều kiện thuận lợi để họ có thể tiếp tục nghề nông của mình ở một địa điểm khác mà vẫn có nơi ổn định tại đây.

5. Tham vấn, giúp đỡ, khuyến khích họ góp vốn thành lập các công ty cổ phần có chính sách ưu đãi của nhà nước. Và những công ty hoặc đơn vị kinh tế này sẽ ưu tiên tuyển dụng các thành viên trong gia đình họ.

Các giải pháp này sẽ ảnh hưởng đến qui hoạch đô thị ở những khía cạnh:

- Kế hoạch phân đợt xây dựng.

- Loại hình CN - TTCN địa phương (khía cạnh cần xem xét với những loại công nghiệp, dịch vụ ở nơi khác).

- Vị trí và hình thức, loại trường dạy nghề.

Trên đại mới chỉ là bước đầu nghiên cứu mối quan hệ qua lại giữa quy hoạch đô thị và đời sống dân địa phương. Để tìm hiểu và giải quyết các vấn đề liên quan đòi hỏi thời gian nghiên cứu và sự phối hợp của các ngành các cấp nhiều hơn ■